

“No sé si tindrè temps de convertir totes les idees en relats perquè trig a fer-los”

Rosa Maria Colom (Sóller, Mallorca, 1937), autora de llibres de narrativa juvenil, publica a l'Editorial Moll el primer llibre d'adults, el recull de relats *La mort de l'escriptor*, premi Mallorca de narrativa 2009.

—El recull és ple de fantasmes. Per què us agrada donar vida a la mort, que en un relat —el que dóna títol al llibre— apareix convertida en personatge?

—La mort va ser molt present a la meva infantesa. A l'època i el lloc on vaig viure l'educació religiosa del col·legi de monges on em van portar era basada en la por, bàsicament, i jo m'ho vaig passar molt malament. El llibre ha estat com una mena de venjança.

—Ara us adreceu a la mort cara a cara, sense cap por.

—Sí. Vaig patir un altre trauma amb la mort, de més gran, quan va morir-se una filla, i aquella mort tan tràgica, tan trasbalsadora, em va fer perdre la por. I això m'ha permès de treure la por de la mort, fins i tot burlar-me'n. Amb la mort de la filla em va canviar la vida. No havia tingut ocasió de fer estudis superiors i vaig anar a la universitat. Vaig estudiar per sortir del pou on em trobava. I vaig començar també a escriure. La meva professora de català em va dir que ho fes per aprendre llengua.

—La manera de perdre la por de la mort ha estat la ironia?

—Sí. Però la ironia, com el lirisme —l'altre tret bàsic dels meus relats—, em surt sense proposar-m'ho. Si als meus relats no hi hagués ironia, la tendència seria d'anar cap a Poe i la ironia fa que es decantin cap a Roald Dahl.

—El darrer relat és inspirat en un relat seu.

—És un dels autors que admir més. És tan iconoclasta... I també admir Borges. Ara, consider que els meus relats són diferents de Dahl.

—Cal ser diferent dels mestres, no?

—No és premeditat. Sempre he tingut la sensació que les històries em surten de les mans. No program. Em pos a escriure allò que em surt i jo mateixa em sorprend del curs que agafa la història.

—Però teniu moltes coses clares. D'ofici ben après. Per exemple, sabeu que cal introduir el lector en situació des de les primeres frases.

Rosa Maria Colom publica el recull de relats fantàstics *La mort de l'escriptor*, a l'Editorial Moll.

—Això és bàsic en un relat. El punt de partida sempre és igual. Tampoc no ho program. Em surt així. Allò que em costa més és l'estructura. Un cop escrit el relat, perfil l'estructura. I això em dóna molta feina. És a dir, escric a raig i després ho reform. Moltes vegades. Cinquanta. O més. És molt difícil de considerar acabat un text. Tu ets l'únic crític que tens i cal ser molt exigent. I perfeccionista.

—Pel que heu dit sobre la mort, tot i ser un recull de contes fantàstics, és un llibre molt sentit, no?

—En efecte. Rosa Maria Colom és en el llibre. Com que primer vaig viure i després escriure, duc moltes vivències, mites, records. Port en mi totes les edats que he viscut, sense renunciar a cap, ni a la infantil. Hi ha gent que em diu que sóc infantil. La infantesa hi ha de ser. No es pot oblidar mai. De la infantesa se n'ha d'estar enamorat tota la vida i jo vaig ser-hi feliç, tot i els mals moments viscuts al col·legi.

—Una vida viscuda i llegida, també. La maduresa dels relats mostra que l'autora ha ben paït molts autors.

—Per a mi llegir és essencial. És quasi més important que no escriure. Ja quan toc un llibre not que em dóna una certa energia, a través de les mans.

—Us agrada estirar els contes, introduir situacions noves.

—Ja ho faig amb els llibres de fantasmes per a nois i noies.

—També hi barregeu la fantasia amb la quotidianitat?

—Sí.

—Dhal i Borges són els vostres mestres?

—N'hi ha més, sense tenir el pes d'aquests dos. Però sí que hi ha un llibre que va ser determinant a la meua vida, el que em va desvetllar l'interès per la lectura, l'*Alicia* de Lewis Carroll. L'he llegit més de cinquanta vegades. De petita tenia molt pocs llibres, però els que tenia me'ls sabia de memòria.

—Heu de tenir el relat al cap abans de començar a escriure'l?

—No. A vegades només una frase llegida d'un autor. Amb això en tinc prou com a punt de partida. El problema és que tinc moltes idees i no tinc temps de convertir-les totes en relats. Trig molt a enllestir-los.

Lluís Bonada